

SAOPŠTENJE 131/2024

Datum objave:
 30.9.2024.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Avgust 2024. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-avgust 2024. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 3 088,5 miliona eura, što ukazuje na rast od 3,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 383,1 miliona eura, a **uvoz** 2 705,4 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 19,4%, a uvoz veći za 7,4%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 14,2% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 18,9%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)** u iznosu od 85,6 miliona eura (koje čine: Električna energija – 63,2 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 662,4 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 249,9 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (112,9 mil. eura), Bosna i Hercegovina (25,8 mil. eura) i Slovenija (21,9 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (464,8 mil. eura), Kina (312,0 mil. eura) i Njemačka (264,2 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

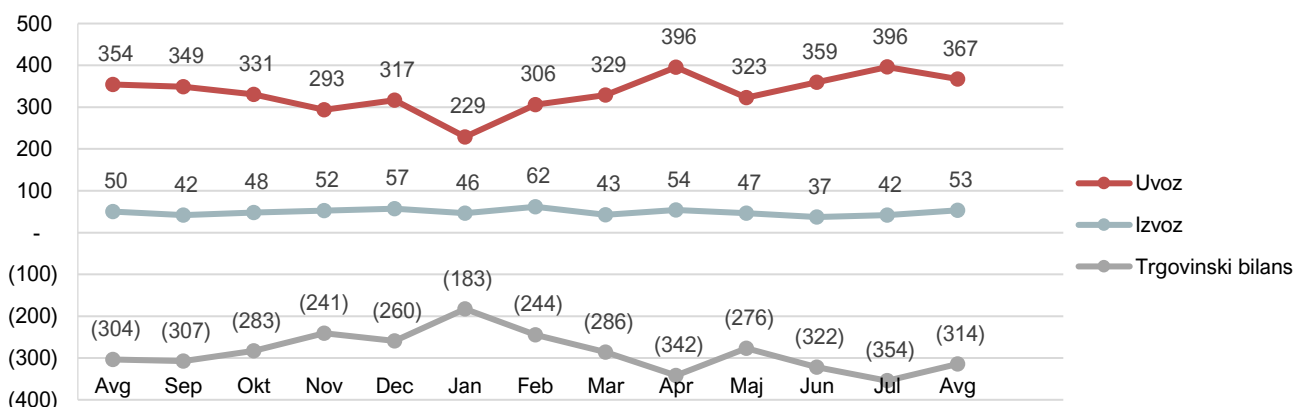

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2023				
Januar	214 745	87 742	302 487	-127 003
Februar	261 419	70 845	332 264	-190 574
Mart	350 051	60 423	410 474	-289 629
April	298 165	58 395	356 560	-239 769
Maj	327 770	46 572	374 341	-281 198
Jun	373 096	57 322	430 418	-315 773
Jul	340 612	43 341	383 953	-297 271
Avgust	354 063	50 424	404 487	-303 639
Septembar	349 160	41 737	390 897	-307 424
Oktoibar	330 849	47 757	378 606	-283 091
Novembar	293 385	52 484	345 868	-240 901
Decembar	316 811	57 289	374 100	-259 522
2024				
Januar	228 999	46 241	275 241	-182 758
Februar	306 140	61 728	367 868	-244 412
Mart	328 774	42 826	371 600	-285 947
April	395 604	54 063	449 667	-341 541
Maj	323 183	46 684	369 867	-276 499
Jun	359 390	37 193	396 584	-322 197
Jul	395 981	41 509	437 489	-354 472
Avgust	367 332	52 894	420 226	-314 438

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Avg 2023		Jan-Avg 2024		Jan-Avg 2023		Jan-Avg 2024		Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	2 519 921	100,0	2 705 403	100,0	475 065	100,0	383 139	-2 044 856	-2 322 264
Evropa	79,8	2 011 236	80,2	2 170 685	91,2	433 354	90,9	348 205	-1 577 881	-1 822 480
EU-27	45,3	1 140 311	45,9	1 242 817	38,4	182 514	31,8	122 008	-957 797	-1 120 809
CEFTA ²	26,0	655 747	26,1	706 814	45,5	216 118	46,9	179 872	-439 630	-526 942
Afrika	0,3	8 057	0,4	10 130	0,4	2 055	0,6	2 286	-6 002	-7 843
Azija	16,8	423 575	16,6	449 932	6,9	33 008	7,6	29 208	-390 567	-420 724
Amerika	3,0	75 471	2,7	73 500	1,4	6 545	0,9	3 312	-68 926	-70 188
Okeanija	0,1	1 582	0,0	1 156	0,0	103	0,0	127	-1 478	-1 029
SAD	1,4	34 776	1,4	37 811	1,3	6 215	0,8	2 955	-28 561	-34 856
Kina	11,3	283 690	11,5	311 969	0,4	2 043	3,8	14 714	-281 646	-297 255
Rusija	0,2	5 400	0,2	4 736	0,0	118	0,1	454	-5 282	-4 282
Švajcarska	1,8	45 828	1,8	47 681	4,4	20 971	5,1	19 388	-24 857	-28 293
Japan	0,8	19 033	0,9	23 896	0,0	81	0,0	82	-18 952	-23 814
Turska	5,1	129 644	4,4	120 227	1,6	7 505	2,5	9 522	-122 139	-110 705
Brazil	0,5	13 785	0,5	14 274	0,0	5	0,0	37	-13 780	-14 237
Ujedinjeno Kraljevstvo	1,0	24 298	0,9	24 098	0,1	611	0,1	566	-23 687	-23 532

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024
SVIJET	2 519 921	2 705 403	475 065	383 139	-2 044 856	-2 322 264
EU-27⁴	1 140 311	1 242 817	182 514	122 008	-957 797	-1 120 809
Austrija	29 653	31 724	7 302	6 606	-22 351	-25 118
Belgija	13 914	14 480	529	853	-13 386	-13 627
Bugarska	14 758	14 576	796	687	-13 962	-13 889
Češka	28 706	33 512	27 310	12 935	-1 395	-20 578
Danska	8 634	13 461	4 985	5 058	-3 649	-8 403
Estonija	1 466	1 513	5	65	-1 461	-1 448
Finska	5 222	2 959	10	22	-5 212	-2 938
Francuska	60 322	72 503	940	3 094	-59 382	-69 409
Grčka	164 785	168 776	1 692	3 110	-163 093	-165 666
Holandija	41 621	51 958	1 999	980	-39 622	-50 978
Irska	5 168	7 849	5	24	-5 163	-7 825
Italija	158 262	167 888	13 255	10 553	-145 007	-157 334
Kipar	507	591	518	153	11	-438
Letonija	2 242	1 281	72	3 902	-2 170	2 621
Litvanija	3 180	3 218	5 352	979	2 171	-2 239
Luksemburg	712	711	18 745	12 376	18 032	11 665
Mađarska	20 768	19 187	6 021	1 369	-14 747	-17 817
Malta	40	37	288	256	249	218
Njemačka	234 024	264 248	12 763	10 677	-221 261	-253 571
Poljska	50 981	52 601	8 737	17 203	-42 245	-35 397
Portugalija	4 944	4 692	66	22	-4 879	-4 670
Hrvatska	145 482	159 450	4 063	4 324	-141 419	-155 126
Rumunija	27 052	23 527	762	811	-26 290	-22 717
Slovačka	8 432	9 535	53	30	-8 380	-9 505
Slovenija	38 116	45 222	61 278	21 906	23 163	-23 315
Španija	51 931	47 354	3 475	2 247	-48 456	-45 108
Švedska	19 388	29 964	1 494	1 766	-17 894	-28 199
CEFTA	655 747	706 814	216 118	179 872	-439 630	-526 942
Albanija	48 250	55 564	14 215	15 865	-34 035	-39 699
Bosna i Hercegovina	119 501	135 801	59 837	25 783	-59 665	-110 018
Moldavija	380	1 155	0	66	-380	-1 089
Sjeverna Makedonija	23 448	26 718	6 502	6 802	-16 945	-19 916
Srbija	444 561	464 807	120 805	112 912	-323 756	-351 895
Kosovo	19 607	22 769	14 758	18 445	-4 849	-4 324
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	723 862	755 772	76 433	81 258	-647 429	-674 514

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024	Jan-Avg 2024 Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024	Jan-Avg 2024 Jan-Avg 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 519 921	2 705 403	107,4	475 065	383 139	80,6
0 Hrana i žive životinje	497 181	510 113	102,6	27 698	30 542	110,3
00 Žive životinje	31 418	31 558	100,4	92	43	46,4
01 Meso i prerada mesa	109 654	112 334	102,4	17 469	21 845	125,1
02 Mliječni proizvodi i jaja	61 055	66 217	108,5	206	331	160,6
03 Ribe i prerađevine od ribe	23 769	24 196	101,8	61	6	9,9
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	69 440	65 964	95,0	597	453	75,8
05 Povrće i voće	76 035	80 786	106,2	5 651	4 179	74,0
06 Šećer proizvodi od šećera i med	12 030	12 755	106,0	538	300	55,7
07 Kafa čaj kakao i začini	37 695	39 922	105,9	1 736	1 990	114,6
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	21 827	20 323	93,1	997	1 076	107,9
09 Razni proizvodi za ishranu	54 258	56 058	103,3	351	319	91,0
1 Piće i duvan	108 357	114 864	106,0	20 932	23 952	114,4
11 Pića	84 510	88 833	105,1	20 932	23 952	114,4
12 Duvan i proizvodi od duvana	23 847	26 031	109,2	0	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	22 312	22 580	101,2	51 417	66 672	129,7
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 350	913	67,6
22 Uljano sjeme i plodovi	1 396	1 425	102,1	22	16	70,4
23 Sirovi kaučuk	178	200	112,1	1	1	100,0
24 Pluta i drvo	5 116	5 193	101,5	26 106	23 092	88,5
25 Celuloza i otpaci od hartije	36	10	27,6	754	955	126,7
26 Tekstilana vlakna i otpaci	818	608	74,4	262	459	175,1
27 Sirova đubriva i minerali	4 348	5 284	121,5	1 922	633	32,9
28 Mineralne rude i otpaci metala	1 658	917	55,3	20 726	39 922	192,6
29 Životinjske i biljne sirove materije	8 761	8 943	102,1	275	682	247,8
3 Mineralna goriva i maziva	247 635	290 747	117,4	201 602	85 643	42,5
32 Kameni ugajl koks i briketi	716	736	102,7	6 160	5 209	84,6
33 Nafta i naftni derivati	208 646	227 706	109,1	13 865	17 247	124,4
34 Gas prirodni i industrijski	6 984	6 061	86,8	0	0	0,0
35 Električna energija	31 289	56 245	179,8	181 577	63 187	34,8
4 Životinjska i biljna ulja i masti	11 967	14 022	117,2	1 318	1 441	109,3
41 Životinjska ulja i masti	974	706	72,5	727	868	119,5
42 Čvrste biljne masti i ulja	10 896	13 183	121,0	283	177	62,5
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	97	133	137,0	308	396	128,4
5 Hemijski proizvodi	282 041	313 413	111,1	32 555	38 660	118,8
51 Organski hemijski proizvodi	3 872	3 108	80,3	98	46	46,9
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 949	3 811	96,5	2 646	5 424	205,0
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	25 933	28 835	111,2	49	23	46,6
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	127 316	145 938	114,6	26 059	26 570	102,0
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	56 431	65 242	115,6	848	731	86,2
56 Đubriva (osim sirovih)	3 433	3 162	92,1	5	5	100,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	4 088	3 321	81,2	106	224	211,6
58 Plastične mase u ostalim oblicima	28 175	28 899	102,6	713	504	70,7
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	28 844	31 098	107,8	2 031	5 132	252,7

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024	Jan-Avg 2024 Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024	Jan-Avg 2024 Jan-Avg 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	410 402	407 316	99,2	75 230	40 484	53,8
61 Koža proizvodi od kože i krzna	231	299	129,1	59	62	105,0
62 Proizvodi od kaučuka	20 209	19 241	95,2	62	21	33,9
63 Proizvodi od plute i drveta	31 357	29 026	92,6	3 802	3 550	93,4
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	38 289	38 639	100,9	287	252	87,8
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	21 807	19 461	89,2	443	228	51,5
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	106 967	108 539	101,5	3 860	3 629	94,0
67 Gvožđe i čelik	45 455	52 858	116,3	1 923	358	18,6
68 Obojeni metali	48 753	36 995	75,9	57 143	25 448	44,5
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	97 334	102 259	105,1	7 651	6 937	90,7
7 Mašine i transportni uređaji	585 760	662 452	113,1	39 005	66 990	171,7
71 Pogonske mašine i uređaji	9 696	22 330	230,3	566	1 945	300 ¹
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	43 415	54 578	125,7	6 260	4 183	66,8
73 Mašine za obradu metala	3 098	2 075	67,0	277	231	83,5
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	102 777	96 628	94,0	6 413	7 367	114,9
75 Kancelarijske mašine i za AOP	28 212	33 033	117,1	354	443	125,1
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	70 580	74 919	106,1	2 959	2 081	70,3
77 Električne mašine aparati i uređaji	100 746	112 907	112,1	4 276	3 610	84,4
78 Drumska vozila	207 807	249 865	120,2	8 099	9 992	123,4
79 Ostala transportna sredstva i opreme	19 429	16 118	83,0	9 801	37 136	300 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	349 639	365 005	104,4	19 107	24 554	128,5
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	18 324	18 780	102,5	152	272	179,7
82 Namještaj i djelovi	67 128	68 437	102,0	1 407	1 523	108,2
83 Predmeti za putovanja	10 471	10 951	104,6	89	638	712,7
84 Odjeća	80 366	85 214	106,0	2 930	7 074	241,4
85 Obuća	37 103	35 986	97,0	436	943	216,5
87 Naučni i kontrolni instrumenti	20 845	28 454	136,5	2 771	1 700	61,3
88 Fotoaparati časovnici	12 329	13 192	107,0	98	244	248,8
89 Razni gotovi proizvodi	103 074	103 989	100,9	11 224	12 161	108,3
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	4 627	4 891	105,7	6 200	4 200	67,7

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024	Jan-Avg 2024 Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2024	Jan-Avg 2024 Jan-Avg 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 519 921	2 705 403	107,4	475 065	383 139	80,6
I Žive životinje i životinjski proizvodi	190 704	194 299	101,9	14 720	18 353	124,7
II Povrće	100 996	100 715	99,7	5 533	4 794	86,6
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	14 043	15 665	111,5	593	573	96,6
IV Pripremljena hrana pića duvan	326 362	340 757	104,4	29 401	32 913	111,9
V Mineralni proizvodi	283 853	333 180	117,4	216 897	114 363	52,7
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	248 862	281 545	113,1	31 750	38 025	119,8
VII Plastika guma i proizvodi od gume	89 395	91 999	102,9	3 525	3 288	93,3
VIII Sirove kože koža i krzno	12 838	12 668	98,7	1 551	1 745	112,5
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	36 835	34 563	93,8	29 908	26 664	89,2
X Materijali i proizvodi papirne industrije	42 476	39 368	92,7	4 099	4 026	98,2
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	97 041	100 225	103,3	3 556	7 613	214,1
XII Obuća kape i modni dodaci	41 111	40 049	97,4	482	960	199,4
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	77 716	73 761	94,9	3 873	3 670	94,8
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	14 429	10 405	72,1	10 374	8 711	84,0
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	192 902	193 580	100,4	74 007	44 419	60,0
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	353 541	388 933	110,0	21 149	19 849	93,9
XVII Vozila i prateća transportna oprema	232 156	274 707	118,3	18 014	47 290	262,5
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	39 359	48 019	122,0	2 990	2 029	67,9
XIX Oružje i municija	1 934	6 586	300 ¹	669	1 545	230,9
XX Razni proizvodi	123 248	124 219	100,8	1 905	2 287	120,1
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	118	158	133,9	69	20	29,1

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istrživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN;
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT.

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava-sektor, dvije cifre-odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)